

УДК 349.422

ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Студ. З.Т. Некречий, гр. БПО-14

Науковий керівник доц. М.С. Шкода

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – охарактеризувати організаційно-правові форми підприємницької діяльності та визначити їх основні переваги та недоліки. Завдання – розглянути основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності, проаналізувати одноосібне підприємство, товариство та акціонерне товариство, визначити переваги та недоліки кожної організаційно-правової форми.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес розвитку та застосування організаційно-правових форм підприємницької діяльності в Україні. Предметом дослідження є одноосібні підприємства, товариства та акціонерні товариства.

Методи та засоби дослідження. Були використані методи аналізу, порівняльний метод, інформаційні та статистичні дані, електронні ресурси мережі Інтернет.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Дістали подальшого розвитку питання у виборі організаційних форм для здійснення господарської діяльності, автор підкреслює, що слід чітко розуміти як переваги, так і недоліки кожної з них, усвідомлювати перспективи та потреби розвитку конкретного бізнесу.

Результати дослідження. Загальновідомі три основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності: одноосібне підприємство, товариство та акціонерне товариство.

Суть одноосібного підприємства полягає в тому, що все майно фірми належить одному власникові, який самостійно управляє фірмою, одержує прибуток і несе повну особисту відповідальність за всі зобов'язання фірми.

Одноосібні підприємства мають свої переваги:

- оскільки весь прибуток належить підприємцеві, він криво зацікавлений в ефективній праці. Зосередження прибутку в одних руках дає можливість безпосередньо використовувати його в інтересах справи;
- у власника фірми витрати на організацію виробництва невеликі;
- одноосібному підприємству властива простота в організації фірми та її ліквідації. В обох випадках досить лише рішення самого підприємця.

Проте ця форма підприємництва має і значні недоліки:

- труднощі із залученням великих капіталів, оскільки власних фінансових ресурсів одноосібного підприємця для розвитку своєї справи здебільшого не вистачає;
- повна відповідальність за борги;
- відсутність спеціалізованого управління, що, ясна річ, негативно позначається на ефективності підприємницької діяльності;
- невизначеність термінів функціонування.

Що стосується товариств, то ця форма організації підприємництва є логічним продовженням розвитку одноосібного підприємництва. Вона передбачає об'єднання капіталів двох і більше окремих фізичних або юридичних осіб за умов розподілу ризику, прибутку і збитків на основі рівності, спільного контролю результатів бізнесу, активної участі в його веденні. Основою взаємин між сторонами, що вступають у партнерство, є договір.

Основні переваги товариства:

- зростають фінансові можливості фірми внаслідок об'єднання кількох капіталів. Банки сміливіше дають кредити таким фірмам;
- вдосконалюється управління фірмою. З'являється спеціалізація в управлінні, тобто розподіл управлінських функцій між партнерами;

- велика свобода та оперативність господарських дій;
- користуються податковими пільгами, оскільки прибуток кожного учасника оподатковується як його індивідуальний дохід.

Проте ця форма організації підприємницької діяльності має певні недоліки:

- необмежена відповідальність будь-якого товариства може загрожувати всім партнерам так само, як і одноосібному власнику;
- недостатність досвіду господарювання і несумісність інтересів партнерів можуть провокувати малоефективну діяльність, а колективний менеджмент - негнучке управління товариством;

Акціонерне товариство є нині домінуючою формою підприємницької діяльності. Її власниками вважають акціонери, що мають обмежену відповідальність у розмірі свого внеску в акціонерний капітал корпорації. Весь прибуток корпорації належить її акціонерам.

Переваги акціонерного товариства досить вагомі:

- є найефективнішою формою організації підприємницької діяльності з огляду на реальну можливість залучення необхідних інвестицій;
- значно простіше повсякчас збільшувати обсяги виробництва або послуг, що дає можливість отримувати постійно зростаючий прибуток;
- кожний акціонер як співвласник корпорації несе лише обмежену відповідальність (за банкрутство фірми він втрачає тільки вартість своїх акцій);
- акціонерне товариство - це організаційно-правовий утвір, який може функціонувати тривалий час (постійно), що створює необмежені можливості для перспективного розвитку.

Акціонерне товариство також має недоліки:

- існують певні розбіжності між функціями власності і контролю, що негативно впливає на необхідну гнучкість оперативного управління корпорацією;
- сплачує більші податки в розрахунку на одиницю отриманого прибутку, ніж інші організаційні форми бізнесу;
- існують потенційні можливості для зловживань з боку посадових осіб.

Останній важливий фактор при виборі організаційно-правової форми ведення бізнесу - система оподаткування. Для будь-якої організаційно-правової форми можна вибрати як загальну, так і спрощену систему оподаткування. У спрощеній є шість груп: три для ФОП, три для юросіб, крім того вони відрізняються розміром річного обороту, кількістю найманих працівників, деякі обмежені видами діяльності. Втім, оподаткування різних форм здійснення підприємницької діяльності - це вже тема окремої статті.

Висновки. Кожна організаційно-правова форма підприємницької діяльності має свої переваги та недоліки. Але на сьогоднішній день домінуючою формою є акціонерне товариство, тому що воно є найефективнішою формою організації підприємницької діяльності з огляду на реальну можливість залучення необхідних інвестицій.

Ключові слова: організаційно-правові форми, підприємницька діяльність, одноосібне підприємництво, товариство, акціонерне товариство.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кучеренко І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права : моногр. / І. М. Кучеренко. – К. : НАН України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2004. – 328 с.
2. Марченко С. І. Організаційно-правові питання товарного сільськогосподарського виробництва в Україні : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук : 12.00.06 / С. І. Марченко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2008. – 17 с.
3. Пилипенко А. Я. Господарське право. Курс лекцій : навч. посіб. для юрид. ф-тів вузів / А. Я. Пилипенко, В. С. Щербина. – К. : Вентурі, 1996. – 288 с.
4. Нечаев В. И. Организация производства и предпринимательской деятельности в АПК : учеб. / В. И. Нечаев, П. Ф. Парамонов ; КубГАУ. – Краснодар, 2007. – 466 с.
5. Серова О. А. Классификация юридических лиц : моногр. / О. А. Серова. – М. : Изд. группа «Юрист», 2009. – 232 с.